

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. szeptember 3.

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 71. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Elofizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendő.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petisortért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetések díja előre fizetendő.

Nehéz napok.

Akármily kedvező színben is tüntetjük föl a dolgot, akármily is beszélünk, be kell vallanunk, hogy nehéz napokra virradt az ország.

A bécsi hajthatatlan esőkönyösség válságos helyzetbe sodorta hazánkat.

Belevitt az ex-lex-be s most ott állunk, hogy sem költségvetésünk, sem újonczutalékuuk és még sok egyébünk nincs.

Pedig mondjunk csak igazat. Ha Széll Kálmánnak csak egy parányi engedményt adtak volna kezdetben, mivel a nemzetet megnyugtathatta volna, hogy később majd többet is kapunk, vajjon ott állanánk-e a hol most?! Egész határozottsággal lehet állítani, hogy nem és százszor nem!

A nemzet soha sem volt hálátlan. Soha sem kívánta az egész kart, mikor kezét nyújtottak neki. De ha a kéz helyett a kis ujjat is megtagadják, jogosan törekedhetik az egész test megszerzésére.

Ha kezdetben levették volna a hírhedt katonai javaslatokat, a közjogi ellenzék — hisszük — be érte volna egyelőre — s talán jó hosszú időre — ennyivel is. De akkor Bécsben hallani sem akartak erről. Mikor pedig látták oda fenn, hogy több kettőnél, akkor visszavonták a javaslatot, Széll Kálmánt pedig — mint ki egyedül lett volna képes a helyzet szanálására — eltávolították.

S mi lett a végeredmény?! Mindenki látja, tudja s sajnos már érzi is.

Első sorban e nehéz napokat, a nemzet közgazdasági viszonyai fogják meg-sínyleni. Beláthatatlanok azok a károk, melyek ebből a válságból származtak és még származni fognak.

És ebből Ausztriának is jutni fog bőven. De az Bécsre nézve úgy látszik teljesen indifferens.

Inkább vesszen minden, semmint hogy Magyarország megkapja azt, a mit neki koronázott királya törvényben biztosított.

Mert Bécsnek nem imponál a magyar király által szentesített törvény. Az előtte egy szükségrendelet, melyet bármikor vissza lehet vonatni az osztrák császár által.

Ujabb példa hogy ne bizon a nemzet senkiben csak önmagában.

Éppen ezért hisszük, hogy végre el fognak enyészni a párt-és egyéb tekintetek, meg fog szünni az ellentét s e nehéz napokban a nemzet s annak minden egyes tagja, mint egy ember fog kiállni a küzdő térre a legszentebb jogok kivására.

Lelkesedéssel üdvözljük tehát a vidéki szabadelvű pártok vezetőit, mikor e jogokért ők is küzdeni kívánnak.

Erős a meggyőződésünk, hogy a debreczeni szabadelvű párt határozatát a többiek is magukévá teszik, mert higgyük el, hogy e válságos helyzetből csak úgy vezethetjük ki az országot, ha minden pártszenvédély, minden elfogultság nélkül csakis a „jog, törvény és igazság“ segélyével látunk a mentési akcióhoz.

Nem csalódom, ha reményelem, hogy megyénk szabadelvű pártja s ennek vezetői, nem fognak sokáig késni, hogy e lapok hasábjain elhangzott lelkes felhívásra értekezletüket összehívják s kimondják csatlakozásukat a debreczeniek hazafias határozatához.

Csak önzetien hazafiság, semmi más, és a nehéz napok alatt hazánk egére tornyosult sötét fellegek után, valahára derült ég fog mosolyogni, e jobb sorsot érdemlő, elhagyott nemzetre! . .

Szánthó Vitus.

A politikai helyzet. A politikai életben legteljesebb esand uralkodik, mert a képviselők legnagyobb része nincs is a fővárosban. A helyzet különben ma is épp oly bizonytalan, mint a válság első napján. Több szabadelvűpárti képviselő, kik kerületeikben időztek, kijelentették, hogy a nemzeti követelmények tekintetében a vidéken immár nincs semmiféle pártkülönbség és általános az az óhajítás, hogy a hadsereg kérdését immár végleg meg kell oldani.

Egy beavatott szabadelvűpárti képviselő kijelentette tudósítónk előtt, hogy a válságnak sem tárgyi, sem személyi részére vonatkozólag még nincs semmiféle megállapodás. Az egész válságban megnyugtató az, hogy ő Felsége is minél hamarább óhajtja a kibontakozást. Sulyos kérdés, hogy miként lehetne a hadsereg taktikai érdekét, a nemzet érdekével és követelményeivel összeegyeztetni. Mindenestre megnyugtató momentum, hogy a dolgok oda-alakultak, hogy nem egy kisebbség, nem az obstrukció követelése állanak az előtérben, hanem az egész nemzet óhajítása. Baj viszont az, hogy tulajdonképpen nincsenek meghatározva ezek a követelések.

tették össze. A lobogó gyöngéd öli kezek munkája egy Apaffy Mihály korabeli zászló után mintázva, a modern műhímzésnek remeke. Egyik oldalán Erzsébet királynénk képe látszik, másik oldalát egyesületünk gyopáros jelvénye díszíti. Az egészet Gróf István, az Iparművészeti múzeum művésztanára tervezte. A lobogó czéljaira 3918 kor. 92 fillér gyűlt össze, melyből a készítés költségeire 2032 kor. 50 fillért fordítottunk.

Vezessen e lobogó egyesületi nagy munkánkban diadalra, dicsőségre!

Hosszabban kell foglalkoznunk ezután az E. K. E.-muzeum dolgaival, mert ez az első alkalom, hogy a nagy alkotás minden részleteiről számszerű adatokkal számolhatunk be a tisztelt közgyűlésnek.

A muzeum megalkotásának eszméje megalakulásunkkor elfogadott alapszabályainkban már benne van. Tehát minden más állítással szemben csak kötelességét teljesítette egyesületünk, midőn hozzáfogott, hogy a turisztaság és idegen forgalom egyik vonzó és tanulságos alapját, Erdély néprajzi és tájrajzi érdekességeinek gyűjteményét megteremtse.

Mindenestre kedvezett a gyűjtemény összehozásának az a körülmény, hogy Kolozsvár szab. kir.

város Mátyás király születési házat muzeumi czélokra egyesületünknek átengedte és hogy muzeum alkotási törekvéseinket a Muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége meleg pártfogásába vette. Szükségtelen kérnem a tisztelt közgyűlést, hogy mindkét testületnek fejezze ki hálás feladatát, hiszen e két tényező támogatása nélkül feladatunkat csak nehezen tudtuk volna megvalósítani.

Hivatalosan 1901. jan. 17-én vettük át az épületet és 1902. okt. 12-én annak minden szobáját megtöltve átadtuk a nyilvánosságnak. Tehát úgy szólván 2 év alatt megteremtettünk egy új kultur-intézményt, mely országárszűnknek ez időszertint legszebb és legtanulságosabb látványlójá.

A rendezés munkálataiban nagy érdemeket szerzett néh. Janko János dr., kiváló etnográfusunk és halála után utóda Semayer Vilibald dr., a budapesti Néprajzi Muzeum igazgató-őre. A szakszerű elrendezésen kívül közreműködtek a muzeum megteremtésben Feilitzsch Arthur br. elnökünk, ki a szervezés egész ideje alatt és a megnyitó ünnep farsztó munkájában teljes erejét és tudását heteken keresztül egyesületünknek szentelte. Mellette voltak a többi tisztviselők: Morza Gyula főpénztárosunk és Kovács Géza titkárunk, kiknek lekiismeretessége és fáradhatatlan buzgalma méltó arra, hogy a t. közgyűlés erről köszönettel tudomást vegyen.

T Á R C Z A.

Az E. K. E. választmányának jelentése.

— Előterjesztette Radnóti Dezső az 1903. aug. 30-án Brassóban tartott közgyűlésén. —

Igen tisztelt Közgyűlés!

Tömör és vázlatos jelentésbe foglalom össze a lefolyt egyesületi év működésének részleteit.

Követem az elnöki megnyitó fonalát és e jelen-tésben is első sorban ama nagyszabású alkotásról emlékezem meg, melyet a múlt év okt. 12-én oly magasztosan és emlékeztetesen lefolyt ünnepel ad-tunk át a nyilvánosságnak. Az ennek nyomán ke-letkezett erkölcsi jelenségekről az elnöki beszéd már beszámolt és így nekem most csak az a kötelessé-gem, hogy a központi választmányának aug. 28-án tartott gyűlése határozatából az egyes eseményekre vonatkozólag a történeti eseményeket és a pénzügyi adatokat terjesszem elő.

En is megiengetem Erzsébet-lobogónkat, mely dicsőült nagy királynénk emlékeztetőre készült és melynek költségeit egyesületünk nagy eszmái iránt való rajongással hazánk asszonyai és leányai gyűj-

sek, melyeknek legalább a minimumát fixírozni kellene.

Egy pártönkivüli előkelő 67-es politikus a következőképp nyilatkozott:

A főbaj az egész válságban, hogy a 67-es kiegyezésnek kétféle interpretációját ismerjük. A közjogi kérdéseknek, most a maguk összességükben feltétlenül megoldást kell nyerniök, hogy azok többé napirendre ne kerüljenek.

— A király nem megy Lippára. Ő Felsőlemondott a hadgyakorlatokon való részvételről s a mint az angol király fogadásáról visszaérkezik közén, azonnal és újból hozzáfog a magyar politikai válság elintézésének kísérleteihez.

A felség szombaton tíz órától másfél óráig tartó kihallgatáson fogadta gróf Khuen Héderváry miniszterelnököt, akivel való tanácskozása után határozta el magát, hogy nem megy el a délmagyarországi hadgyakorlatokra.

KÜLFÖLD.

Forrongó Balkán.

Üszkükben egy örök zászlóalj katonái mabélttek az osztrák magyar konzulátus ablakaiba.

Ezzel a keleti válság olyan fázisba lépett, mely az osztrák-magyar monarchiát erőyes fellépésre kényszeríti.

Világos, hogy a török kormány már teljesen képtelen féken tartani a mozlimeket, kiket a bolgár fölkelés fanatizált és akik el vannak szánva a szultán európai területén végleg leszámolni a kereszténységgel.

Hasztalan törekszenek a nagyhatalmak békés megoldásra. A jóakaratu reformokat, melyeket a portának ajánlanak, egyhangulag visszautasítják a bolgárok is, a törökök is. Amazok teljesen fel akarunk szabadulni a török uralom alól, emezek pedig hallani sem akarnak arról, hogy a szultán birodalmában a keresztény és a mohamedán egyenlő jogokat élvezzenek.

A fanatikus mohamedánok nemcsak a lázadó bolgárokat mészárolják, akik őket mindenképpen provokálták. Fegyvert emelnek Oroszország és Ausztria-Magyarország képviselőire is, mert ezek emberi jogokat követelnek a rájuk részére.

Engesztelhetetlen ellentétek esaptak össze egymással; meddségre van itt kárthatva minden békítő közvetítés.

A gordiusi eszmét már csak karddal lehet megoldani. És Ausztria-Magyarországnak arra kell készülnie, hogy veszélyeztetett életbe vágó érdekeit hatalma teljes kifejtésével óvja meg.

A megnyitónap fénye messze túlhaladta előzőleg táplált reményeinket. Az ünnep részletes leírását és az ott elhangzott jelentős beszédek már közöltük egyesületi folyóiratunkban azokat az adatokat sorolom fel, melyek jóváhagyást igényelnek.

Muzeumunkra vonatkozó jelentésünk befejezésül érdekes adatként közöljük, hogy muzeumunkat a megnyitás óta 2500 egyén látogatta belépőjeggyel, mely után 2500 kor. át vételeztünk be. Ingyenes látogatóink száma 6000, ami azt bizonyítja, hogy igenis oly közgyűjteményt teremtettünk, mely vonzza a közönséget és a benne elhelyezett eredeti népművelési értékek, valamint a tájrajzi szépségek festményei, fényképei, akvarelljei csábítják a látogatókat, hogy megtekintsék a még szebb eredeti is!

A megnyitónap előkelő vendégein kívül időközben meglátogatták muzeumunkat József kir. főherceg ur. Ő fensége, aki muzeumunk gazdaságáról elismeréssel nyilatkozott. Muzeumunkat közelebről érdeklő vendégünk volt a többet közt még Fraknoi Vilmos püspök, a Muzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelőségének elnöke, akinek jóakarátát a további fejlesztés kérdésében kérjük és várjuk.

Áttérve most a turisztikai adatokra, tisztelettel jelezzük, hogy a lefolyt évben e téren is sikeres munkálkodást fejtettünk ki.

Erre vonatkozó jelentésünket vármegyénként soroljuk fel, minden vármegyénél a tervbe vett vagy előkészítés alatt álló munkálatokról is megemlékezve,

A szülők és az iskola.

A két hónapi szünidő véget ért s a tanulók, az ősz előhírnökei esődnélnek a városokba, hogy felvegyék a tudomány megszakadt fonalát s megkezdjék a lélek nemesítő munkát. A beiratkozások megkezdődtek minden vonalon s a szülők vagy gyámok beiratván gyermekeiket vagy gyámoltjaikat, nyugodtan hazamennek, mint olyanok, kik jól teljesítették kötelességüket. Mások pedig azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy személyesen hozzák be gyermekeiket, hanem beküldik magukra, hogy ők végezzék a beiratkozást. Pedig legalább ilyenkor illő és igazságos volna, hogy minden szülő személyesen jelenjék meg azon tanári kar előtt, a melynek gondjaira, vezetésére bizza fiait.

A szülőknek ezen nem törődömsége nagy hátrányára van a tanításnak és nagyon megnehezíti a tanárok munkáját.

Erre vonatkozólag akarunk egy pár jóakaratu megjegyzést tenni.

A szülői háznak és az iskolának szoros kapcsolatban kellene lenniök egymással, mert csak így lehetne a tanárok munkája eredményes, gyümölcsöző.

Azonban mit látunk?

Azt, hogy a házi és iskolai nevelés teljesen ellentétes irányu. A szülők keveset törődnek gyermekeikkel, beiratják, beszerzik a szükséges tankönyveket, elhelyezik fiaikat jó vagy rossz szállásokon s ezzel vége mindennek. Ugy gondolkoznak, hogy az iskola képes mindenre, bármily gyermekből tud jót nevelni.

Fióknak képességét nem veszik tekintetbe akár van tehetségük, akár nincs, tudományos embert akarnak nevelni belőlük.

S hogy ez így van, azért okozhatjuk némi tekintetben az osztatlan elemi iskolákat is, melyeknek tanítói a legnagyobb fáradság mellett sem tudván kiismerni tanítványaikat, boldog boldogtalanul osztogatják — tisztelet a kivételnek — a jó bizonyítványt, a kikerül aztán kiderül a gimnáziumban, hogy bizony keveset, vagy egyáltalában semmit sem tudnak. Másrészt pedig tulajdonítható ama körülménynek is, hogy az elemi és középiskola között nincs meg az összhang, az átmenet.

A legnagyobb baj mi a tanítás menetére káros befolyás, az a szülőknél keresendő s főképpen a házi és az iskolai nevelés ellentétességében. Ez ellentéteket kellene kiegyenlíteni, eloszlatni s akkor a tanárok munkája egészen megvolna könnyítve s a tanítás is eredményesebb volna.

Az ellentétek eloszlatása pedig nem történhetik másképp mint csak úgy, ha a szülők minél többször érintkeznek a tanárokkal. Ezt azonban vajmi kevés szülő teszi meg, úgy hogy az ily szülők száma fehér holló számba megy.

Év végén, midőn fiokat átakarják segíteni egyik egyik másik osztályon, akkor tömegesen keresik fel a tanárokat, a kilincset egymásnak adják át, kérnek, könyörögnek, amikor már késő.

Sőt némelyek, ha fiok, vagy gyámoltjuk elbukik, még azt sem restelik hogy egyoldalt információ alapján a főtanbátóságot háborgatják, mintha bizony azok a tanárok igazságtalanul cselekednének.

Év közben kellene a szülőknek elátogatni a tanárokhöz, meggyőződni fiok szorgalmáról, előhaladásáról, de ekkor az nem történik, elannyira nem, hogy az időszaki intéseket sem veszik semmibe, legfeljebb igazat adnak dédelgetett gyermeküknek, hogy ez, vagy az a tanár igazságtalanul intette, vagy róta meg.

Hogy ezen a téren mily nagy a baj és mennyire tarthatatlan az állapot, meggyőződhetik arról mindenki, aki a gimnáziumok múlt évi értesítőire csak futó pillantást vet is.

Huszonöt gimnázium értesítője foglalkozik a kérdés tárgyalásával, fejtegetvén, hogy az iskola és család közötti összhangzó munkálkodás lehetne az ifjakra jölvő és nevelő hatással.

Az összhangot a szülők és az iskola között csak az ugynevezett szülői értekezletek által lehet meghonosítani, a melyek Németországban divatoznak s melynek eszméje nálunk is kedvező fogadtatásra talált sőt Budapesten már meg is valósult. Így egy pár intézet örömmel emlékezik meg arról, hogy az iskola munkáját, igyekezetét nagyban megkönnyítették a szülők, kik maguk is hozzájárultak az ifjuság fegyelmezéséhez.

A szülők és az iskola közötti viszonyt fokoznák továbbá az iskolai ünnepélyek, a melyeken a szülők megjelenve, nemcsak gyermekeikkel érintkeznének, hanem a tanárokkal is kiktől aztán információt szerezhetnének gyermekeikre vonatkozólag.

Ezeket tartottuk szükségesnek elmondani az iskolai év kezdetén s ha ezek a vázolt elvek megvalósulnának, bizonyára nagy befolyással lennének az ifjuságnak ugy valláserköles, mint tanulmányi előmenetelére is.

Biró Lajos.

Az Erdélyi Kárpátgyűlés közgyűlése.

Brassó aug. 30.

Ma tartotta meg városunkban közgyűlését az Erdélyrészi Kárpátgyűlés.

A szombaton délután érkező gyorsvonat hozta Kolozsvárról az elnökséget és a nagy számú vendégeket. Ugyancsak ez időben érkeztek a háromszéki Eke tagok is.

Biró elnöklése alatt. E vármegyében a mi alkotásunk a radnaborberekü fűrdő, melyet teljesen kiépítve és berendezve sikerült a múlt évben a kincstárnak visszaadnunk. A fűrdő valóságos turisztikai központ, a honnan a Ünökös és Korongyos könnyen megközelíthetők. Előkészítés alatt áll az Ünökön egy menedékház felépítése és a radnai havasokban mindenhol utjelző táblák felállítás.

Csikvármegyében képviselőiségünket Csató János tanár vezeti. E vármegyében a közgazdasági és közművelődési viszonyok nagyon elhanyagoltak lévén, első sorban arra fektettünk súlyt, hogy ilyen jellegű népies szervezetek alakuljanak, melyek egyben az illető vidék idegen forgalmi érdekeit is támogatják. Örömmel jelentjük, hogy a múlt évben Gyergyó-Ditróban, Gyergyó-szentmiklóson s Csikszékreda városában E. K. E. népkörök alakultak, melyeknek egy része a Muzeumok és könyvtárak országos tanácsa ajándékából nagyobb értékű könyvtárt is kezel. E vármegyében munkát alatt áll a Szentanna-tó mellett építendő menedékház.

Fogaraszvármegyére nézve sajnálattal jelentem, hogy ottani osztályunk egy félreértés következtében feloszlott. A központi választmány ugyanis az osztálynak egy menedékház építése iránt való kérését — szakértői vélemények alapján — nem teljesítette és ez adott okot az osztály körében az elkedvetlenedésre. Reméljük azonban, hogy a félreértések kölcsönös kimagyarázása után a hazafias fogarasi kö-

melyek egyszersmind jövő évi működésünknek munkaprogramját alkotják.

Alsófehérvármegyében külön osztályunk vezeti, az egyesület ügyeit, Varró László dr. polgármester elnöklése alatt. E vármegyében a vármegyével együttesen két menedékházat építettünk a Pilis hogy alatt és Ponoron. Ugyancsak a vármegyében menedékházunk van még a Detonátánál, melyet egyesületünk részére az erdőkincstár épített és melyért évi 140 kor. bérösszeget fizettünk. Ennek a múlt évi közgyűlés határozata értelmében elégedését kérelmeztük a földművelésügyi miniszter utól. Örömmel jelentjük, hogy a miniszter ur e kérésünket teljesítette és csak 40 kor. évi összeg fizetést kötött ki a házat őriző er. ősr részére. Az erre vonatkozó pótszerződést ilyen értelemben az erdőkincstárral megkötöttük.

A legközelebbi teendőink sorába felvettük a Tóvis mellett lévő Csákyaközségtől kiinduló nagy körút létesítését. Ez a körút a csákyai Sziklafüredet a Csákyaköcsücsét, a remetei sziklaszorost s sziklakaput, valamint a Mátyás korabeli Monasztir nevű oláh templomot fűzné koszoruba. Tekintettel arra, hogy e körút által több község van érdekelve, kérésünkre alsófehérvármegyeyi osztályunk érintkezett a vármegyeyi alispánnal, aki megígérte, hogy az utkáztatásában a vármegye és az érdeklő községek támogatni fognak.

Beszterce-Naszódvármegyében Ó-Radnán van szervezett osztályunk Hunyady János dr. főszolga-

Az érkező vendégeket a pályaudvaron impozáns módon fogadták. Testületek lobogóik alatt vonultak föl a fogadásra.

A közgyűlési tagok mintegy háromezren felvonultak a Czenkre, hol a millenáris évben emelt impozáns Árpád szobrot megkoszorúzták. Nagyhatású szónoklatokat tartottak báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő, az Eke elnöke, dr. Zakariás János az Eke brassói fiókjának az elnöke és Fried orvos.

Este a Czenk-tetőt és az Árpád-szobrot fényesen kilágyították. A hatalmas tüzek valóságos fényárbába borították a szobrot és a hegyet, mely fenséges szép látványt nyújtott a legtávolabbi részen is.

Szombaton este tartották meg óriási közönség jelenlétében a nagyszabású műsoros estélyt, melynek minden pontja kiválóan sikerült. Műsor után táncz, multság és ismerkedési estély volt, melyen számos felkészöntő hangzott el.

A közgyűlést ma délelőtt nagy érdeklődés mellett tartották meg, báró Feilitzsch Arthur orsz. képviselő és az Eke elnökének vezetésével Radnóti Dezső főtitkár ismertette az egyesület múlt évi működését. Ismertetését mai számunkba megkezdettük. Mindkét beszédet nagy figyelemmel hallgatták s jegyzőkönyvbe venini határozták.

A választások során Sándor János főispánt, a székelyföldi kirendeltség kormánybiztosát hasznos és közérdekű tevékenységének elismerésül az Eke tiszteletbeli tagjának választották meg egyhangulag.

Azután közfelkiáltással elnök lett újra Feilitzsch Arthur; új alelnökök Gróf Teleki László és Dr. Zakariás János; főtitkár Radnóti Dezső; főpénztáros: Merza Gyula; titkár: Kovács Géza, s így a főbb állásokra megint a régi tisztviselők lettek megválasztva.

Gyűlés után nagyszabású bankett volt, melyen emelkedett szellemű toasztok hangzottak el.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Benkő Gyula p. ü. számvizsgálót a sepsiszentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség főnöki teendőinek végzésével véglegesen megbízta; Keller Géza itteni számellenőrt pedig számvizsgálóvá nevezte ki. Benkő Gyula már nyolcz hó óta az időközben nyugalomba vonult Pálffy Miklós számtanésos helyett nagy tapintattal, észszerűtősen helyettesíti a megyei számvevőségi ügyekkel ez év kezdetétől megszorított, felelősség terhes főnöki teendőket; Keller Géza pedig több mint 20 év óta ezen pénzügyi hatóság jeles és kipróbált tisztviselője. Mindkét tisztviselő tehát valóban megérdemelte az őket ért kitüntetést.

zönség ismét zászlónk alá sorakozik. Felhatalmazást kérünk, hogy az osztály újjászervezésére Bauszner Guidó főispán urat felkérhessük.

Háromszék vármegyében egyik lélegzetképesebb osztályunk tevékenykedett lelkesen és odaadón. Az utóbbi időben ez a tevékenység lazult és most Pótsa József főispán tiszteleti tagunk és osztályelnökünk elhanyagolva az osztály vezér nélkül maradt. Bizunk abban, hogy a legközelebbi közgyűlés megtalálja azt a férfit, akit az osztály élére állíthat, hogy általa új életet kezdjen.

Hunyadvármegyében Jósika Lajos báró az osztály elnöke. A lefolyt évben e vármegyéről Téglás Gábor tudósunk tollából külön Utikalauzt adtunk ki, mely a turisztikai szempontok mellett kiterjeszkedett e vármegye magyarságának sokak által kétségbevitelére. E megyében legközelebbi teendőink közé vettük a Reteyzátnak feltárását, Czárán Gyula tiszteleti tagunknak birjuk ígéretét, hogy a jövő évben e hegységnek szentelt munkásságát. Ugyanez a vármegyében Vajda Hunyadon Sztróinyi Román kir. bányatanácsos vezetésével ügyvivőség, Petrocsényben Buda Károly főszolgabíró vezetésével külön osztály működik. Mindkettő különösen a diákturisták irányítása és elhelyezése körül szerzett kiváló érdemeket.

Kisküküllő vármegyében tekintettel hogy a vármegye turisztáigilag nem érdekes, nincs osztályunk.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter ifj. Winternitz Ferencz kovásznai kir. adóhivatali gyakornokot kinevezte az ipolyisági adóhivatalhoz adó-tisztá.

— **Az angol király Bécsben.** Edward angol király hétfőn délután megérkezett Bécsbe. A bevonulási utvonatát óriási néptömeg lepte el. Nehány perccel 5 óra előtt jelezték a vonat érkezését, mely pont 5 órakor robogott be a pályaudvarra. A zenekar az angol Hymnuszt játszotta. Edward a 12. huszárezred ezredesi egyenruháját viselte. Amint kilépett a vonatból, ő Felsége átköszönt és megcsókolta. Ezután a főhercegek bemutatása következett, mire az egybegyűlt közönség viharos „Hoch” kiáltásai közepette a két uralkodó kocsiára ült. A Burgban a főhercegek, Goluchovszky, Körber és Hédervár, valamint az udvari személyiségek fogadták Edwardot, ki a főhercegek üdvözlése után visszavonult lakosztályába. Este 10 órakor udvari ebéd volt Edward angol király tiszteletére, melyen jelen voltak az összes főhercegek és főhercegnők, a diplomáciai kar, a külgügyminiszter, Körber és Khuen-Hédervár. Ő Felsége pohárköszöntőjében kijelenti, hogy ebben a látogatásban újabb zálogát látja a két dynasztia közötti rokonérzésnek. Konstataja, hogy a két dynasztia között semmiféle politikai érdekellet nincs és kifejezést adott abbéli reményének, hogy a jövőben sem lesz. A pohárköszöntő elhangzása után a zenekar az angol hymnuszt játszotta. Edward király válaszában mély meghatóssággal fogadja a rokonérzés ezen megnyilvánulását. Kijelenti, hogy a Ferencz József iránti tiszteletet és szeretetet anyjától örökölte és kifejezést ad hódolatának azzal is, hogy Ferencz Józsefet az angol hadsereg tábornagyává nevezi ki. Elteti Ferencz Józsefet.

— **Kinevezés.** Dr. Csák Alajos Církék, a magyarországi minoritarend főnöke Bercsényi Elemér minoritarendi végzett theologust és okleveles tanítót nevezte Kézdivásárhely kántárába a 4 osztályú róm. kath. elemi iskola tanítójává és második segéd-lelkészé.

— **A kézdivásárhelyi r. k. főgimnázium új tanárai,** nyugtatói Domb György rendes, Sigmund György, Tóth Balázs és Török Sándor helyettes tanárok már megérkeztek Kézdivásárhelyre s elfoglalták állomásaikat. Üdvözljük őket s sikert és áldást kívánunk munkásságukra.

— **Bucsu Bartha János,** volt kézdivásárhelyi segédpapnak Fotos és Martonos községek új ref. lelkészének Kézdivásárhelyről való eltávoztása alkalmából, tiszteleti, bucsu-veasorát rendeztek aug. 30-án az Unió-kertben. A kedélyes összejövetelen a távozó ifjú derék pap barátai, tiszteleti közül sokan vettek részt s kívántak neki új állására szerencsét.

— **Sorsjáték az idegen forgalom emelésére.** Az idegenforgalmi vállalat, mely rövid fennállása óta már is számtalan bizonyosságát adta közhasznú szakavatott működésének, legújabbban a kormány

engedelmével és ellenőrzése mellett utazási sorsjátékot rendez. A sorsjáték 100000 drb két koronás sorsjegyből áll s annak tisztá jövedelme kulturális célokra fordíttatik, névszerint oly intézmények javára, a melyek hazánk egyes vidékeinek fellendítésén munkálkodnak és idegen forgalmunk fejlesztését elősegítik. Az egyes nyíremények tárgyát vasuti körutazási jegyek, bel- és külföldi szálloda szelvények, magyarországi fürdőhelyeken nyaralásra jogosító lakás igazolványok, fürdő-idény-jegyek stb. képezik. Nem kételkedünk, hogy közönségünk ome életrevaló eszmét felkarolja s az utazási sorsjegyeknek óriási kelendőségük lesz. Az idegenforgalmi vállalat godoskodott arról, hogy sorsjegyei ugyszólván mindenütt kaphatók legyenek.

— **Meghívó.** Rozenberg Zsigmond okl. táncztanító 6 heti táncziskolai tanfolyamát befejezván, Kézdivásárhelyen, 1903. szeptember hó 5-én (szombaton) a tanácsház dísztermében; nemzeti, szalon- és társas-tánczok bemutatásával egybekötött zártkörű táncziskolai zárvizsga-estélyt rendez. Belépítidij személyenként 1 korona, családijegy 2 korona 40 fillér. Kezdeté este pontban 8 órakor. Jegyek csakis az estélyen a felmutatott meghívó alapján a pénztárnál válthatók.

— **Elégett gyermek.** Ungvári Márton hidvégi lakost augusztus 29-én kettős csapás érte. Este 6 óra tájban meggyúlt és elégett az istállója s abban 3 éves Gábor nevű fiacskája is odaégett. Ugy a tűz keletkezésének oka, mint azon körülmény is, hogy miként jutott a lángok martalékvá lett kis gyermek az istállóba, ismeretlenek. A vizsgálat megindult.

— **Hirdetmény.** Az 1886. évi XXI. t. cz. 25. § s a rendelkezéseilez köpest közhírré teszem, hogy a vármegyei legtöbb adót fizető bizottsági tagok 1904. évi névjegyzéke összeállításának, az 1905. évi állami adók kivételének a költségvetés hiánya végett késedelmé miatt, m. kir. Belügyminister urnak 7606/1903 számú körrendelete értelmében, alapul szolgáló, s a kir. adóhivatalok által az 1902. évben beterjesztett adó kimutatások, a vármegyei főjegyzői irodájában folyó év szeptember hó 1-től 9-ig a hivatalos órák alatt megtekinthetők, s azokra a netalan szükséges felszólamlások ugyan azon idő alatt a vármegye igazoló választmányához beadhatók. Együttal közhírré teszem, hogy az igazoló választmány a névjegyzék összeállítását végezt ugyan a főjegyzői irodában folyó év szeptember hó 10-ik napján tartja ülését s felhivatnak mindazok, kik az 1886. évi XXI. t. cz. 26. § alapján adójuk kétszeres számítására igényt tartanak, hogy az igazgató választmány előtt irt napon d. e. 8-12 óráig az időzett t. cz. 27. §-sa értelmében igényüket igazolják. Sepsiszentgyörgy, 1903. augusztus hó 28-án. Szent-Iványi Miklós alispán.

Kolozsvármegyében Hangay Oktáv központi alelnökünk vezeti az osztályt. Magában a vármegyében menedékházunk van a székelyi vízeséseknél, mely helynek feltárása teljesen egyesületünk érdeme. Ujabbban e helyet jelzőtáblákkal láttuk el és tervbe van véve részvény-társasági szervezettel, egy üdülő telep létesítése. A vízeséseket évente 2000—3000 turista látogatja, ami megokolta teszi, hogy az odavezető ut javítását jövő évi munkaprogrammunkba felvegyük. A Dobrin tetőn szintén menedékház áll a turisták rendelkezésére, melyet Andrassy Tivadar gróf építtetett egyesületünknek. Kolozsvár város lévén a székhelyünk, köteleességünknek tartottuk hogy e város turisztási és idegenforgalmi érdekeit is munkáljuk. A megelőző években a Szent János kut környékét rendeztük, utat készítettünk az Erzsébet sétaut folytatásaként, jelzésekkel és jelzőtáblákkal láttuk el a városi kirándulóhelyekre vezető utakat, s végül a Kányafőn, a mely a városnak legközelebbi kirándulóhelye, üdülőhelyet létesítettünk. A tető alatt levő területet megvásároltuk és a földmívelésügyi m. kir. miniszter urtól kapott 80.000 fenyőcsemetével beültettük. A tetőn magán egy nagy védőszint építettünk és a területet utakkal láttuk el. Ez időszerint ez a hely a városnak leglátogatottabb kiránduló pontja. A városról utmutatót adtunk ki, mely most jelent meg harmadik és olcsó kiadásban. Résztvettünk a város által alakított idegen forgalmi bizottságban és minden lehető elkö-

vettünk, hogy az idegenforgalmat Erdély vidékeire Kolozsvár városán keresztül bonyolítsuk le.

Marostordavármegyében osztályalakítási törekvéseink szünetelnek. Meg kell várnunk a széki kongresszus rendezése körül felmerült nézeteltérések kellemetlen utóhatásainak megszűntét, hogy e vármegyében is nagyobb erővel fellépjünk. Mindamellott előkészítettük két menedékház építését, egyet a Mezőhavason, másikat a Fancsal tetőn. Egyébként Sándor János főispán ur szíves volt megígérni, hogy mihelyt a viszonyok kedvezők lesznek, készséggel támogatni fog az osztály szervezésében.

Nagyküküllő vármegyében Benedek Mihály igazgató osztályunk elnöke. A fehéregyházi csatátér s a segesvári Petőfi szobor minden magyar turistára nézve zárandokoló hely és ezért az osztály működésére a jövőben nagyobb figyelmet kell fordítanunk.

Szebenvármegye a szász Kárpát egylet tevékenységének székhelye. A magyar társadalom még nem szervezkedett, hogy a magyar turisztaság részére meghódítsa e vármegyét.

Szilágyvármegyében a Meszes hegy tennék megokolta egy osztály alakítását.

Szolnok Dobokavármegyére nézve éppen legutóbb tartott választmányi gyűlésünk mondta ki egy osztály alakítását, melynek előmunkálatai most folynak.

Hirdetések.

Cayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek
továbbá járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolizók, kaszáló- és aratógépek, szénakiválóók, boronák.

"Columbia-Drill"
legjobb sorvetőgépek, zsekszárók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

(122. 6-18.)

Sz. 4904-903. tlkv.

Árverési hird. kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbirre teszi, hogy a kézdivásárhelyi kiségitő takarékpénztár végrehajthatóan Ifj. Czibalmas Ferencné sz. Presztli Mária alsómezei lakos végrehajtást szenvedő ellen 470 korona tőke, ennek 1902. évi április hó 25-ik napjától járó 6 százalékos kamatai 7 kor. 95 f. óvási 1/3%-os váltódíj 58 korona 90 fillér végrehajtási, már megállapított egy 21 kor. 10 f. jelenlegi és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében, valamint a 156. §. pontjára hivatkozással, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő, Kézdivásárhely területén fekvő, a Kézdivásárhely-kantai 1724. sz. tjkvben A + 4, 5, 7. 3661. hrsz. ingatlanból Ifj. Czibalmas Ferencné Presztli Mária jutalékára az árverést 3635 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban végrehajtható képviselője Dr. Vargha Béla kézdívásárhelyi ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

lője Dr. Vargha Béla kézdívásárhelyi ügyvéd közbenjöttével elrendelte.

Árverési határnapul 1903. évi szeptember hó 21-ik napjának d. e. 9 órája alólírott telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségébe kitűzetik, mely alkalommal ezen ingatlanok a becsáron alul is eladatni fognak.

A kikiáltási ár 10 százaléka a venni szándékozók által készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteendő bánatpénz garántát, vagy annak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény kiszolgáltatandó.

Az árverés egyéb feltételei a keblti tlkvi hivatal a Kézdivásárhely város tanácsánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.

Kézdivásárhely, 1903. július 5. én.

(173. 1-1)

Kádár Ákos,
kir. trvsz. bír.

Hirdetések jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

IFJ. JANCsó MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kor-nak megfelelő, teljesen

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

rendeztem be, ellátva azt a legújabb fajta gyorssajtókkal, többfele segédgépekkel,

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem kiméltem költséget, fáradságot s minden igyekezettel a rohamosan fejlődő korrall lépést tartva, **könyvnyomdám gőzerőre is berendeztem**, azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel**. Időközben kíváncsnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

Hogy pedig még a legkényesebb igényeket is teljesen megelégedésre méltóan elégíthessem ki, a már **könyvkötészettel** kibővített, gőzerőre berendezett **könyvnyomdám**at elláttam újabban egy teljesen új gyorssajtóval, segédgépekkel és új divatosabb betűkkel, miáltal azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

is kibővitsem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkiméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

ÚJ KÖNYVNYOMDÁMBAN

minden e szakmába vágó munkálatokat, u. m.: folyóiratokat, diszműveket, falragaszokat, gyászlapokat, községi és ügyvédi nyomtatványokat, eljegyzési-, menyegzői- és bál meghívókat stb. stb. stb. **rendkívüli olcsó árak mellett**, izlésesen, eszinosan állíthatok elő, pontos kiszolgálás mellett.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdámamban készült mindenemü nyomtatványokért, úgy annak eszinos kiviteléért teljes felelősséget vállallok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. május hó.

Mély tisztelettel:

Háromszékvármegye nyomtatványszállítója.

IFJ. JANCsó MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.